

קביעת יחסים עם הסתדרות ומורים. בס' חשון נפגשו מורי וה"ח עם מרכז המורים בחיפה לעבוד הסכם ראשון. חברינו הודיעו שאינם מיופיי-כות לדבר על כניסה ולא על נקודות מגע: פעולה חדשה היא משוחפת, השתלמות, כינוס פידגוגי, הנאה מקופת המנסיה, קפת מלוח של מרכז המורים. ב"כ מרכז המורים הסכימו לכך, אולם השאלה עיקרית היא איחוד שתי ההסתדרויות. הפגישות הסתוריות של עובדי החנוך בעסק וביהודה אישרו את ההסכם הראשון אך בשאלת הכניסה לא דנו.

שאלתי מה דעת מוריניו בשאלת האיחוד?

בייגל - עלינו לפעול בשאלה זו בזהירות. בחרבות

(השתלמות) אפשרי שחוף גמור, אבל לכניסה מתנגד.

החלטנו להזמין ישיבה מורחבת של וה"ח, ליום שני 6

באפריל 7 בערב. ברל, זלמן, אהרונוביץ, עובדי וה"ח ומורים

"כלליים". מלר, יפה, קיסר, בן-יהודה, ברכה חבס מת"א, ארליך

אבי-זוהר, דינבורג, איבשר ושרה גליקליך וספיוק מירושלם לדון

על יחסנו לחנוך ולארגון המורים, ויחס המורים לתנועה הפועלים.

י"ג ניסן

31 מרס

יום ג'

ישיבת המזכירות: החלט להזמין ליום ב' הבא את הגב'

גלנר יחד עם ס.ס.ים והנוער העובד לדון על פיקוח החוק להגנת

הנוער העובד.

בנוגע להורדת 10% ממשכורות עובדי החסדרות החל מחודש
אפריל עד אוקטובר, מציע אהרונוביץ לדחות את ההתחלה ותסוף לחודש
ימים (היינו מחודש מאי עד נובמבר), היות ותחילת אפריל חלה
ביום פסח, החלט להרשות לסוסדות לנכות את הקיצוץ של 6 פעמים 10%
מאת המשכורת במשך 6 חודשם במקום 6 חדשים.

בחיפה היה מתחרה במחצבה המשותפת של מרכז העבודה
וקרן-רבינוביץ. היא הועמדה עכשיו למכירה פומבית. יש שם
26 דונם. מתנהל מו"מ עם "נמליט" שירכוש את המחצבה. ערבי
הציע בעד המחצבה 1.700 לא"י. למען רכוש את המחצבה יש להוסיף
100 לא"י. נמלים יקבל אז את הבית העומד במגרש המחצבה. אפ"ק
נכונה להלוות 1.000 לא"י לקונים למשך 3 שנים. הנהלת העבודה
של מרכז העבודה חושש להשקיע כספו - שמא מתסור כסף זה יעיק על
פעולתה. רמז מוסיף מפי מרגולין: אפ"ק נכון להלוות 1.000 רק
בערבות בנק הפועלים. הקונה הערבי הוא מס כן למפעל אבן סיד.
החלט להודיע להנהלה בחיפה, שבנק הפועלים לא ידון על הצעת ערבות
מבלי אכספרטיזה, שני חברי המזכירות הם בתנאי זה נגד השקעה של
1.800 לא"י מכיון שהשקעה זו עלולה לסכן את עבודות ההנהלה, שני
חברי המזכירות הם נגד החלטת המזכירות בעניין זה, מכיון שאינם
בקיאים במצב העניינים, ולדעתם יש רק להודיע להנהלה את חששות
המזכירות, אולם ההכרעה היא בידיה.

ישיבה עם וה"ח. לרגל קיצוץ תקציב הסוכנות לחצי שנה
הודיעה וה"ח לחלק של עובדיה שסיומם 1 באפריל הם ספוטריים. היות

שאחד באפריל חל בערב פסח - מציעה וה"ח לדחות את הפטורין לשם עים. דבר זה יעלה ב-130 לא"י. וה"ח סוברה שהכנסותיה יספיקו לכסות הוצאה זו. החלט למסור החלטה בענין זה לוה"ח.

דב החלים לסגור משרדו בלונדון בא' באפריל למען קיים החלטה הוה"פ בדבר המשכת המשרד עד הקונגרס - דרושים 140 לא"י, משכורת של 4 חדשים. החלט שהוה"פ יתן גם להבא 10 לא"י לחודש, ומאה לא"י מתקן המיוחדת של הנמל.

אליה מוסר: ברנדיס לקח על עצמו התחמם אלף איש לדבר האנגלי והוחתמו 55, בינתיים הוא לקח על עצמו קיום דבר לשלוש חדשים, ושלושת החדשים עברו.

עלי לכתוב לברנדיס מכתב על הפעולה הערבית במסך החג. בצהרים נסעתי ירושלמה.

ישיבה עם "הפועל" - דר מיטשטיין ומנדרוב. יש פה כמאה וחמשים משלמי מסים (3 גרוש או $1\frac{1}{2}$ לחודש), השליש חברות. יש עוד כמאה חברים לא משלמים. יש גם חברים מהנוער כ-30. רוב החברים הבוגרים הם אשכנזים, אך יש גם מהקדוח המזרחיות, רוב הנוער הם מה"קדוח".

"המכבי" סידר עכשיו קבוצה של פקידים חברי ההסתדרות כארבעים איש המשלמים 10 גרוש לחודש. ל"הפועל" לא היה עד עכשיו מורש וחסרו מכשירי התעמלות. עכשיו סידר "הפועל" מורש. ב"מכבי" גוברת עכשיו השפעה רוזינוניסטית (בראש המכבי; עו"ד

קירשנבום, ארזי - פקיד במשרד לעב"צ של הממשלה, חבורי - פקיד
למשרד הנ"ל, נחנאל - יו"ר, פקיד במחסן איזמוז'יק) אביעזר ילין
התפטר מהנשיאות במכבי מפני הרוחות הרויזיוניסטיים.

חברי הפועל עוסקים בכדור יד, התעמלות, כדור רגל,

אטלטיקה. יש מדריך בשכר - מקבל 2-3 לא"י לחודש. עובד 3
פעמים בשבוע, שעחים בערב. במכבי יש שני מעמלים טובים המושכים
חברים, אחד מקבל 10 לא"י לחודש, והשני 6 לא"י.

הפועל הצליח במגרש ששכר - במרכז העיר, בין בצלאל
ובין רחוב המלך גורג' - 55 לא"י לשנה. חוזה לחמש שנים בחוזה"ם
תהיה פתוחה חגיגית.

ישיבה עם הנוער (בחרות, נוער עובד, סוכירות ס.פ.ים)
פינקלשטיין: מקודם היחא הבחרות מירושלם מורכבת בעיקרה מנוער
לוסד, בשנה האחרונה נשתנתה צורתה עם כניסת העליה העובדת הצעירה.
הדבר מורגש בלשון - משוחחים עכשיו יודית. חסרים מדריכים מאנשי
החנועה. אין קוזה מצד חברים שמזדמנים בירושלם.

בערב. אספה קולי העליה החמישית. נחאספו כחמשים
איש. פתח פוכסמן. בני העליה החמישית לא קבלו מהמועצה מה שמגיע
להם ולא התענינו בהם.

יצחק רובק - תארנו לנו שהתסדרות עומדת כבר על סף
הגשמת הצדק הסוציאלי בחוכה, שיש השוואת מחירים בין חברי כל
הקבוצות - והנה קבוצות סנצלות חלוצים. מחנהגים באי-צדק ביחס
לבודד. כשהיה חוסר עבודה בין בודדים - היה בגדוד עבודה חוסר

ידים קובדות עד שחיו צריכים להביא אנשים מרחובות. המועצה לא חרטה להם לקבל קבורה עם החסרים, והנה נסעו לוח"ם - והוא הרשה להם.

בהכשרה סבלנו יותר משסובל פה מח"ץ - באנו הנה מוכנים

לכל - אבל לא פיללתי שחבר קבוצה קבלנית יבדוק לאיזה חלוץ יש שרירים יותר בריאים ויקבל אותו לעבודה. הקבוצות סכריחות לעבוד יותר משמונה שעות. מדוע לא מוציאים אותם מהסדרות ?

אליהו - רוב חברי הקבוצה מקלוסובה - קיבו בארץ אח

הקבוצה (צעקות ז לא הרוב) ההכשרה שמג בליים בחו"ל אינה מחאימה. במקום בזבוז הכוחות לשוא בקבוצי הכשרה בחו"ל - מוטב היה שהחלוץ יכשיר את חבריו למקצועות הדרושים בארץ.

בחוסר העבודה של העולה אשמות הקבוצות הקבלניות.

אין אנו דורשים מהוה"ם באספה זו קבורה - אנו דורשים התענינות ויחס.

יעקב קריץ - בקבוצה בחו"ל ובארץ, מחנהלים כל הענינים

ע"י ועד - והחברים פטורים מכל עול ודאגה, ודבר זה הוא בעוכרם. כשהעולה נפגש עם פועל ותיק - הרי כאילו נפגשו שני קולמות. יש שהעולה אינו יודע עדיין לדבר עברית.

לא מסכים לנואם הקודם בענין הכשרה מקצועית. דוקא

אלה שיש להם מקצועות הם ראשונים לעזוב את הקבוצה בחו"ל לא

יודעים היטב את ההסדרות. אנו רוצים שההסדרות לא חבדיל לטובה או לרעה את העולה החדש מפועל ותיק. הוסיף שיש לו זכויות יחרות - וחק, ובצדק - אינו יודע שאינו צריך להדגיש את ותיקותו ולהבליט

אח יחרון זכיוחיו בפני "החלון". יש צורך לספח אורה מיוחדת
 סביב החלון, למען יוכל להקלם בקלוח ובלי סבל מיותר בהסתדרות.
 ונגר (מדבר יודית) בחו"ל סיפרו שההסתדרות מקיפה כל
 הפועלים והיא סוציאליסטית. פה בארץ כשבאנו להסתדרות - אמרו
 לנו שצריך בעצמנו לחפש ברחוב עבודה. אין אגודה פרופסיונלית.
 דניאל בהנוביץ - לשליחי ההסתדרות בחו"ל רק מחברי
 הקבוצים, ואינם מספרים אלא על הקבוץ. הם קובעים כיוון אחד -
 ללכת לקבוץ, ומי שעוזב את הקבוץ נקרא בשם בוגד. אסר לי חבר
 השח"צ: או שאהיה פה בקבוץ או שאלך לרוסיה הסובייטית. היוצא
 מהקבוץ הוא מאוכזב מכל - בעטיו של החנוך שקבל בחו"ל. יש לשנות
 את החנוך בחו"ל - החלון צריך לדעת את כל המציאות האר"ית.
 בנימין סיניצקי (מרוסיה) החברים לא ציינו עד עכשיו
 מה לעשות. מגזימים בעניין יחס הוהיק לחדש.
 סיוסין (חסי) - דרישתנו היא שההסתדרות תטפל בעולה
 החדש. אין אנו יכולים לקבול על חוסר עבודה, אין זאת אשמה ההסתדרות.
 אולם ההסתדרות אשמה שאינה מסבירה ומבררת את המצב לעולים.
 בולינסקי (נגר) - אין אגודת העץ מחיחסת לעולה?
 עולה חדש לא שולחים לעבודה, לפעמים גם מסרבים לקבל אותו לאגודה.
 אלכסנדר פֶּשֶׁניקוב: אין החברים יודעים שההסתדרות
 אינה כל-יכולה. שאלת העבודה אינה שאלה של העליה החמישית (קולטון
 צועק - אחת רק שני חדשים בארץ, ומאין אחת יודע? - הצבור פורץ
 בצחוק).

קורלנדר - הוהיק מגנה יותר את ההסתדרות מהחלון -

הדבר פוגע בחלוצ. גם הלגלוג בחלוצ מעליב.

הותיק דוקא אמר שאין להאמין בהסתדרות.

ביחס לעבודה - יש לזכור שהחלוצ אין לו קרדים, ומלי

עבודה - יומים או יום בשבוע - אין לו כל קיום. (מהנאספים

17 היו בארץ בקבוצים, 15 לא היו).

פוכסמן - הפועל הותיק עוד יותר מאוכזב מהחלוצ

אינו מאמין יותר בארגון. פועל מסודר אין לו זיקה להסתדרות.

העולה החדש עוד מאמין בקדושת ההסתדרות.

אמרתי לחברים שבאחי לפגישה זו לא כאל ארגון - כי

בהסתדרות לא יתכן ארגון של "עולים", גם לא נחווונתי להביא

להם פתרון בשאלת חוסר העבודה. בכלל לא היו לשיחה זו תפקידים

מעשיים - זה היה רק בירור חברים עם חלק של העולים החדשים.

לא כל הטענות שנשמעו כאן - יש להן יחס ישר לעולים בתור כאלה,

כגון: שאלת חוסר העבודה, גם ענין הקבוצות הקטלניות הן ענין

כללי של ההסתדרות. בירושלם זמתי אולי השאלה המרכזית של ההסתדרות

וידרשו מאמצים רבין למען החגבר על הפגע הזה בחיי צבור הפועלים.

יתכן בכל זאת שגם בשני דברים אלה נפגע העולה יותר מהפועל

"הותיק". חוסר היכרות וקשרים מכביר על העולה בהשגת עבודה

וביחסי חברים יותר מאשר על פועלי מזרח. אולם תשומת לב מיוחדת

צריכה ההסתדרות להקדיש לטענות החברים בכל אותם העניינים המתייחסים

לעולה החדש בתור כזה.

(א) ההכשרה בחלוצ. איני מכיר את העניינים בחו"ל,

אך יש לי רושם שלא הכל בסדר. בקרוב נזמין פגישה של עסקני החלוצ, ב"כ הקבוצים וב"כ עולים חדשים לבירור השאלה הזאת.

(ב) אכזבה מההסתדרות ומהפועל בא"י. החאוננות

החברים שלא מצאו בארץ מה שתארו לעצמם ומה ששליחי ההסתדרות תארו להם בחו"ל - היא מובנת. התנועה ההסתדרותי בחו"ל הוא חד-צדדי, ואינו נוחן לחלוצ חמיכה מספקת ומלאה מהמציאות האר"ית, ביהוד מחיי הפועל השכיר בעיר ובמושבה. מהשאלות הארגוניות ומהצללים שבחיי הפועל וההסתדרות. גם החלוצים השומעים על הקושיים שבארץ - אינם מעריכים וקולטים את הצללים וחרעות. בחו"ל קל להתגבר - בצבור - על רעב וחוסר עבודה שבארץ - לא כך בבואם לארץ. אכזבה היא כמעט הברחית. אך אם חכירו יותר את המציאות - תתאכזבו מאכזבתכם השטחית. בחו"ל שמעתם רק על היעור, פה אתם נפגשים רק עם עצים - וחושבים שאין כלל יער. הספקל הגדול של הפועל אשר שמעתם עליו בחו"ל - אינו אגדה, והעובדה שיש קבוצה קבלנית בירושלם המנצלת חבר ומעבירה אותו 10 שעות ביום - אינה עוקרת את היצירה הגדולה של 25 שנות עבודה, כבוש, ארגון ומלחמה. ההנחה של פוכסמן שהפועל הותיק מאוכזב וחסר זיקה - אין לה יסוד. יש שגם חברים ותיקים מוקים מעות זו - סחוך ראייה שטחית של יחסי הפועלים. השיחה הצינית המצויה בקרב הפועלים ביהם להסתדרות ולתנועה - אינה עדות מעמיקה על יחסיו האמתיים של צבור הפועלים. יש נאמנות רבה הסתגלה בשעת צרה. יש גם נכונות רבה סצד הצבור להענות לצרכי התנועה - אם כי לא יום יום ולא בעניינים הפעוטים - שהם אסנס קובעים במדה רבה

אח הקנינים. אין לתקלם מהלקויים המרובים הנראים גם ביחסי

המוסדות לפעמים וגם ביחסי הצבור, אבל המפעל הגדול שמעמם

קליו בחו"ל - אינו אגדה, ואינו רק נחלת העבר, הוא חולך ומתהווה

בכל רחבי הארץ, בכל נקודה שיש בה מספר פועלים: במשקים,

במושביו ובקריים. הוא מחגש ביצירה משקית, חד בוחית, ארגונית

ופוליטית - ודוקא מקירבתכם לדברים אינכם חזאים אותם באורם

הנכון. כל אחד מכם רואה רק פנה קטנה. גם החנוך שקבלתם

בחו"ל חיה אולי חד-צדדי. לא שמעתם - או לא קלטתם במדה מסוימת

על הקושיים הפנימיים.

חבלי הקליטה בארץ הם יותר קשים מאשר האותם לכם -

ועל דבר זה צריכה תחשדות לחשוב בוצינות רבה.